

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petiti vrst a Din 2. do 100 vrst a Din 2.50 od 100 do 300 vrst a Din 3. večji inzerati petiti vrsta Din 4. — Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za izvozništvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA. Knaflijeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uradništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Okoli priznanja Francove vlade:

Pred odločitvijo v Parizu in Londonu

Na svoji današnji seji bo francoska vlada sklepala, kakšno stališče naj zavzame glede na novi razvoj dogodkov v Španiji, da zaščiti francoske interese, dočim bo v tem pogledu odločilna seja angleške vlade jutri

Pariz, 14. febr. i. Na današnji seji bo min. svet razpravljal o španskem vprašanju v zvezi s poročilom senatorja Leona Berarda, ki mu je bila poverjena naloga, da sondira teren pri generalu Francu. Angleška vlada bo o tem sklepala jutri, vendar pa bo upoštevala stališče francoske vlade. V zvezi s tem je včeraj popoldne zunanji minister Bonnet konferiral z angleškim veleposlanikom Ph. ppsom o političnem položaju, dočim je min. predsednik Daladier sprejel včeraj zunanjo ministra Bonnet, kolonjskega ministra Mandela in predsednika finančnega odbora v senatu Caillauxa. V poučenih krogih zatrjujejo, da je tudi v teh razgovorih šlo za splošni politični položaj v zvezi z današnjo sejo francoske vlade.

Po najnovejšem razvoju dogodkov v Španiji je postalo negotovo, ali bo francoska vlada že danes kaj definitivnega sklenila glede imenovanja svojega rednega in stalnega diplomatskega zastopnika v Burgosu. Ko so socialisti izjavili, da se kolektivno pridružujejo parlamentarni levčarski skupini francoskih prijateljev Španije, se je opozicija v francoski zbornici povečala na 200 poslancev, ki so proti priznanju generala Franca, če ne pristane na velika in daljnosežna jamstva za špansko neodvisnost in za varnost političnih nasprotnikov v Španiji. Vsekakor je poleg tega vplival na razpoloženje francoske vlade tudi sklep Negrinovega kabineta, da se bodo republikanci še nadalje borili. Slej ko prej pa je Francija v tesnih zvezah z Anglijo.

Nova Berardova mislija

Pariz, 14. febr. a. Vse kaže, da bo vlada na današnji seji sklenila, naj senator Leon Berard ponovno odpotuje v uradni misliji v Burgosu. O priliki svojega drugega potovanja v Burgosu bo Berard imel nalogo, proučiti ne samo način ureditve diplomatskih odnosov med Parizom in Burgosom, temveč tudi pripraviti ureditev gospodarskih in trgovskih odnosov med obema državama. Istotako bo Berard razpravljal z vlado generala Franca o vprašanju beguncev. Po informacijah iz dobro obveščenih krogov, bi imel Leon Berard odpotovati v dveh dneh v Burgosu.

Tesno sodelovanje Francije in Anglije

Pariz, 14. febr. AA. List »Republique« piše, da je Francija vedela za dogodke na Minorci in da jih je odobrila. Francija bo sklepala skupno z Veliko Britanijo ali se posloje v nacionalistično Španijo poslani. Francija bo tudi po vojni delala v popolnem sporazumu z Veliko Britanijo, kar pa se tiče bodočega režima v Španiji, se v to stvar ne namerava vmešavati. Vsakdo naj bo gospodar v svoji hiši. Francija je pripravljena nuditi celo svojo pomoč Španiji ne samo v sporazumu z Veliko Britanijo, temveč sploh z vsemi, ki bodo hoteli pokazati dobro voljo za obnovu Španije. Od Španije nimamo ničesar zahtevati, prav tako pa tudi Španija ne more ničesar zahtevati od nas. Naše prijateljstvo mora biti naravno in sicer tem bolj, čim bolj so naši interesi v Maroku deljeni in enaki na Sredozemskem morju ter na velikih pomorskih cestah. »Justice« pravi, da se mora letos odločiti usoda Evrope in usoda Francije. To leto bo odločilno za mir ali vojno. Če letos ne bo izbruhnila vojna, se bo začela dolga doba mira, ker je l. 1939 zadnje leto za zastopljivost velikih demokratskih držav. Zato je treba brez odlašanja mobilizirati vse naše sile in pripraviti vsa sredstva za obrambo našega neba. Pripravljeni smo braniti svoje meje. »Figaro« piše o velikih naporih Velike Britanije, da bi se vojsko pripravila. Poleg redne vojske ima že sedaj tako zvano teritorialno vojsko, v katero vstopajo prostovoljci. Ta vojska, ki je bila reorganizirana pred kratkim, šteje 12 protiletalskih divizij, 12 pehotnih in eno mehaniško divizijo. To je jedro angleške armade. Na vsak način bi se ta vojska povečala, če bi se postopno uvedla obveza na vojaška služba. Sedanja vojska bi se morala uoporabiti kot kader za pripravo mobilizacije.

Chamberlainova pojasnila o položaju

London, 14. febr. v. Laburistični poslanec Henderson je zahteval včeraj v spodnji zbornici od min. predsednika Chamberlaina izjavo, da angleška vlada glede na izpremenjeni vojaški položaj v Španiji ne namerava priznati Francove vlade v Burgosu. Min. predsednik Chamberlain je odgovoril, da mu je glede na neprestano izpremenljajoci se položaj v Španiji nemogoče dati tako zagotovilo, sporočiti pa more, da je angleška vlada v stalnih stikih s francosko vlado in da doslej v tej zadevi še ni bil sprejet noben sklep. Na vprašanje poslanca Hendersona, ali more zagotoviti, da bo vlada vprašala spodnjo zbornico za mnenje preden se bo odločila za izpremembo svoje politike, je

Chamberlain odgovoril, da bo vlada pač morala nositi odgovornost. Laburistična poslanka Henderson in Attlee sta nato postavila še nadaljnja vprašanja min. predsedniku Chamberlainu, ki pa nanje ni odgovoril.

V odgovoru na različna vprašanja o vlogi angleške križarke »Devonshire« pri predaji Minorce Francovim oblastem, je izjavil Chamberlain, da angleška vlada pri teh pogajanjih ni sodelovala in da zato tudi nima nobene odgovornosti.

Anglija je posredovala le toliko, da je njena vojna ladja »Devonshire« prepeljala iz Palme v Port Mahon zastopnika nacionalistov, ki se je potem pogajal z republikanskim guvernerjem na Minorci. Zaradi letalskega napada na Port Mahon med pogajanjimi je Anglija po diplomatski poti protestirala, toda ne v Rimu, kakor bi želeli nekateri poslanci, sodeč po njihovih interpelacijah, nego v Burgosu. Na ta svoj protest je dobila preko svojega diplomatskega zastopnika v Palmi na Minorci od tamkajšnjih nacionalističnih vojaških oblasti odgovor, da je bil letalski napad izvršen po pomoči.

Podobne izjave je podal tudi državni podtajnik Buttler.

Angleški pogoji za priznanje Francove vlade

London, 14. febr. AA. Snoci je bila seja privatnega parlamentarnega odbora za Španijo, ki ji lahko pristopujejo vsi zainteresirani člani parlamenta, zaradi česar je bilo zanjo veliko zanimanje. S seje so bile poslance brzojavke predsedniku francoske vlade Daladieru in zunanjemu ministru Bonnetu ter več francoskim narodnim poslancom, kakor tudi predsedniku angleške vlade Chamberlainu. Odbor je v teh brzojavkah naglasil, da želijo vse stranke angleškega parlamenta, da se prizna vlada generala Franca, če izda amnestijo in obljubi umik prostovoljcev. To stališče angleškega parlamentarnega odbora zastopa tudi današnji »Times«.

Francosko-japonski spor zaradi Hainana

Japonska vlada izjavlja, da so njene čete zasedle otok Hainan samo iz strateških razlogov

Pariz, 14. febr. o. Okupacija Hainana pomeni za Francijo indirektno ogrožanje njegove kolonijalskega imperija in so tukajšnji krogi mnenja, da predstavlja manever proti Franciji in demokratskim silam. Službeno so Japonci na francoski protest izjavili, da je njihova vojska le začasno zavzela otok in da spada okupacija v okvir vojaških ukrepov, ki se tičejo nastopa japonskih vojnih sil proti južni Kitajski niso pa nameravali kakorkoli prekršiti francosko-kitajske konvencije niti francosko-japonske pogodbe. Kljub temu se francoski politični krogi s takim tolmačenjem okupacije Hainana doslej niso mogli zadovoljiti.

Okupacija proglašajo tudi za prekršitev obljub, ki jih je dala Japonska v zadnjem politju francoskemu in angleškemu poslaniku v Tokiju. V Parizu je bilo že davno znano, da Japonci strmejo po tem otoku, na katerem bi si radi zgradili svojo pomorsko oporišče. Če bo ostal otok trajno zaseden, to bo vsakelej pomenilo flagrantno prekršitev pogodb in koncentracijo japonskih vojnih sil na področju, ki spada v sfero francoskih življenjskih interesov. Tako ugotavlja »Tempe«, sploh pa so francoski krogi mnenja, da Japonci tokrat najbrže niso hoteli ogroziti interesov vevseli, ker je njihov položaj preveč kočljiv, da bi smeli tvegati nove zapletitjaje na Daljnem vzhodu.

Angleška demarša v Tokiju

Tokio, 14. febr. AA. Angleški veleposlanik je obiskal japonskega zunanjega ministra Arito ter mu predal noto svoje vlade, podobno noti, ki jo je izročil včeraj francoski veleposlanik zaradi zasedbe otoka Hainana.

Japonske izjave

Tokio, 14. febr. i. Na francosko demaršo zaradi zasedbe otoka Hainan je japonska vlada odgovorila, da je zasedla otok samo začasno in da ga ne misli anektirati.

Tokio, 14. febr. a. Zastopnik zunanje ministrstva je izjavil poročevalcem listov o zasedbi otoka Hainana, da je japonska vlada že večkrat izjavila, da nima nobenih teritorialnih zahtev nasproti Kitajski. Na vprašanje kako dolgo utegne trajati zasedba otoka Hainana je odgovoril: Danes je še prezgodaj dajati izjave o morebitnih rezultatih.

List »Mikajo« smatra, da bo japonska vlada na francosko-angleško demaršo odgovorila da je zasedba otoka Hainana čisto vojaškega značaja. List pravi, da v japon-

Mnenja angleških listov

London, 14. febr. AA. Današnji listi se ponovno bavijo s španskim vprašanjem. »Times« smatra, da je večina članov angleškega kabineta za priznanje vlade generala Franca brez pogojev, ker bi pogojno priznanje dajalo republikancem samo moč za nadaljnje borbe. Laburistični listi smatrajo, da kabinet na jutrišnji seji še ne bo sklepal o vprašanju priznanja španske vlade. »News Chronicle« piše, da se ministri še niso sporazumeli glede priznanja Francove vlade. »Daily Mail« tolmači včerajšnje izjave Chamberlaina v spodnjem domu tako, da bo angleška vlada vodila v Španiji realistično politiko ter priznala vla-

400.000 beguncev iz Španije

V zadnjih dneh jih je pribežalo iz Katalonije v Francijo zopet do 40.000

Pariz, 14. febr. AA. Število beguncev, ki so v zadnjih treh tednih prekorčili francosko mejo, cenijo na 350 do 400 tisoč. Okoli 140.000 jih je bilo poslanih v razne francoske pokrajine, 40.000 pa vrnjenih v nacionalno Španijo. Okoli 170.000 beguncev je v koncentracijskih taboriščih v pokrajini vzhodnih Pirenejev. V zadnjih dveh dneh je prekorčilo mejo 30 do 40 tisoč beguncev.

Ogromne žrtve vojne

Pariz, 14. febr. i. Državlanska vojna v Španiji, ki je zahtevala že nad poldrug milijon človeških žrtev in pahnila v bedo in nesrečo na milijone ljudi, je po dosednji cenitvi povzročila že 60 milijard frankov škode.

Smrtne obsodbe republikancev v Barceloni

Barcelona, 14. febr. AA. Vojno sodišče je obsodilo na smrt Salazarja Venturo, predsednika narodnega sodišča, Manuela

do generala Franca. »Daily Express« naglašja, da se angleški trgovski krogi že sedaj pripravljajo za obnovo trgovskih odnosov z nacionalno Španijo ter svobodno konkurenco z drugimi državami.

Irsko priznanje Francove vlade

Burgos, 14. febr. AA. Minister za zunanje zadeve Jordana je sprejel predstavnik Irške, Urugvaja in Anglije. O teh sprejemih ni bilo izdano nobeno uradno obvestilo, vendar pa smatrajo v političnih krogih, da je predstavnik Irške sporočil sklep svoje vlade, da prizna de jure vlado generala Franca.

Garido, predsednika revolucionarnega odbora, Emilia Moralesa, predsednika revolucionarnega sindikata, Palba Cerdo, vodjo patrole smrti, ter znanega anarhista Francisca Pitera, ki je bil obtožen zaradi umora 15 duhovnikov. Vsi akti so bili takoj po razglasitvi sodbe poslani generalu Francu, ki bo sklepal o usodi obsojencev.

Bombardiranje Madrida

Madrid, 14. febr. AA. Pri včerajšnjem bombardiranju Madrida je bilo ubitih 23 ljudi, ranjenih pa 76.

Španske umetnine v Ženevi

Ženeva, 14. febr. i. Posebni vlak s španskimi umetninami, med katerimi so dela najslavnejših španskih slikarjev Greca Velasqueza, Morilla, Francisca de Goya, Zurbarana in drugih, je prispel snoci v Ženevo, kjer je bil izročen v varstvo tajniku Dr. narodov v Avenolu. Po končani državljanski vojni bodo umetnine vrnjene Španiji.

Kriza Imredyjeve vlade

Budimpešta, 14. febr. AA. Krožijo glasovi, da je vlada v krizi ter da je regent že sprejel ostavko kabineta. Kakor trdijo, je povod krizi bolezen predsednika vlade, navajajo pa se tudi mnogi drugi razlogi. Po trditvi gotovih krogov je prišlo do nesporazuma med regentom in predsednikom vlade Imredyjem. Kot kandidate za novega predsednika vlade imenujejo bivšega min. predsednika Daranyija, predsednika vrhovnega sodišča Turehija ter prosvetnega ministra grofa Telekija.

Odgodeni poljsko-nemški razgovori o manjšinah

Berlin, 14. febr. b. Od pretekle sobote se je v Berlinu mudila delegacija poljske vlade z nalogo, da na osnovi dogovora med Ribbentropom in Beckom na januarskem sestanku v Berchtesgadnu in Monakovu prične pogajanja o ureditvi položaja poljskih manjšin v Nemčiji in nemških na Poljskem. Pogajanja so trajala le dva dni in so bila včeraj prekinjena ter odložena na kasneje.

Krvavi izgredi v Burmi

Spopadi med muslimani in Indi — 40 ljudi ubitih, 400 ranjenih

London, 14. febr. i. Po vesteh iz Indije je bilo pri spopadih muslimanov z Indi v Burmi ubitih 31 ljudi, ranjenih pa 219. Policija je aretirala 600 demonstrantov. V Kaunpuru so demonstranti napadli trgovine in jih izropali. Neredi so nastali, ker so Indi svirali pred muslimansko džamijo in so bili zaradi tega muslimani ogorčeni. Nastali so pretepi in spopadi in je napo-

sled posegla vmes policija. Ker se množica ni hotela raziti, je policija šestkrat streljala med ljudi. Na mestu je obležalo 20 mrtvih, nad 200 pa je bilo ranjenih. Proglašeno je bilo obsešno stanje. Položaj je zelo resen.

London, 14. febr. i. Pri včerajšnjih izgredih v Kaunpuru je bilo ubitih 40 ljudi, ranjenih pa nad 400.

Palestinska konferenca Židovski delegati vztrajajo na Balfourjevi deklaraciji

London, 14. febr. b. Včeraj je palestinska konferenca nadaljevala svoje delo. Na posvetovalnih zasedanjih z zastopniki angleške vlade so arabski delegati zavzeli svoje stališče glede odgovora angleške vlade na njihove zahteve o bodoči ureditvi palestinskega vprašanja, dočim so se v posvetovalnih židovskih zastopnikih s predstavnik angleške vlade obravnavale židovske zahteve.

O teh je bil nocoj objavljen komunik, ki pravi, da so židovski delegati na konferenci poudarili, da živijo židje povsod kot manjšine. Palestini se niso nikoli odrekli židovstva občina v Jeruzalemu ni ni-

koli nehala obstojati. Židje so pripravljeni živeti z Arabci v temnem in prijateljskem sožitju. Židje nikakor ne nameravajo Arabcev zatirati ali izžemati, a prav tako ne bodo nikoli pustili, da bi jih oni preganjali. Židovski delegati so predvsem vztrajali pri Balfourovi deklaraciji iz leta 1917. Na konferenci so razpravljali tudi o naselitvi židov v drugih deželah. Zastopnik židov dr. Weizmann je izrazil, da bo dosežen med židi in Arabci sporazum in da bo prišlo do mirnega sožitja obeh narodov, kar pa bo mogoče samo na podlagi mandata, ki ga naj ima še naprej Anglija.

Politični obzornik

O slovenski dolini Jozafat

Okrog »Straže v viharju« in Križmanovega »Slovenskega delavca« se zbirajo mladi borbeni katoliki, ki pravijo, da so Slovenci zašli že tako daleč na slaba in kriva pota, da jih je treba znova — »pokristjaniti«. Ta posel »pokristjanjenja« seveda pripada njim, borcem okoli »Straže v viharju« in »Slovenskega delavca«, ki so med slovenskimi »neverniki« še edini ostali pravoverni kristjani. O teh »pravovernikih« piše sedaj tudi mariborska »Edinost« in pravi:

»In ti mladi borbeni katoliki nočejo čakati šele na sodni dan, ko pridejo ovce na desno, kostruni pa na levo stran, marveč so že sedaj polegali ostro črto v slovenski dolini Jozafat in se seveda sami postavili na desno stran. A ne le to, temveč so sedli kar na sodni stol in zavrgli vse, ki niso našli milosti pred njihovim obličjem, na pogubljeno stran. Res da mnogi zmagujejo z glavo nad takim početjem. Toda vsi ti starejši ljudje danes ne pridejo več do besede. Danes je treba kulturnega boja, pravijo mladi, in oni se ga prav nič ne bojijo. Da smo Slovenci premajhen narod, ki bi moral odločiti kulturni boj, to jim ni prav nič mar. Kaj zato, če bodo rešili to vprašanje drugi večji narodi in pride rešitev k nam sama od sebe, če se je še tako otresamo! Glavno je, da pokažemo ti mladi fantje korajžo in morda tudi svojo moč. Da pokažemo, da jim kakor za časa dr. Mahniča narodnost, kultura in kar je še takih vprašanj, ni ne le drugotnega, temveč sploh brez pomena. In vendar bi bilo zgrešeno primerjati današnjo »mlado« katoliško generacijo z dobo in generacijo, ki jo je vodil škof Mahnič. Mislim, da bi s tem delali Mahniču veliko krivico. Kajti Mahnič je bil resnično filozofsko razgledan in globoko veren človek. Udeleževanje te generacije s svojimi — rekel bi skoraj — nasilnimi metodami, svojim orožjem, ki ni vedno povsem čisto, jih postavlja daleč pod Mahničevo resnično versko vnemo.

Danes pa zavedamo na take pojave, da moramo čisto dvomiti v verski čut tistih »glasnih« katolikov. Po navadi se smatra, da je pojav mlade borbene generacije v zgodovini znak nečesa svežega, očistiljočega. Literarne in kulturne borbe so tudi med Slovenci prinesle mnogo novega pogona in mnogo resnično naprednih (v najboljšem pomenu te besede) idej in stremeljenj. Zdi se, da ta mladina, ki je pokazala v znani kritiki Vodetove tako malo takta in smisla za objektivnost in odgovornost pred publiko, v slovenski zgodovini ne bo imela tišega mesta, ki so ga imele mladine pred njo. Še več, senca bo padla tudi na tiste, ki se s tem početjem niso stinjali. In s tega vidika je bila storjena nepopravljiva škoda.« — Dobro povedano, se strinjamo.

„Podirajo staro ozkosrčno zaplankanost...“

Križmanov »Slovenski delavec« piše v zadnji številki na uvodnem mestu: »Kam bi šli stoteri delavci, kam cele skupine, kar jih je krščanski socializem tako globoko razočaral, če bi ne bilo Zveze združenih delavcev? Danes je treba hitro delati. Čas beži tako hitro, da ga je treba ujeti v še nastavljeni — mreži. (?) Ta mreža je danes ZZZ. Spričo gotovih dejstev in dogajanj lahko rečemo, da bi sedaj bila po duhu samostojnemu slovenskemu pokretu zadnja ura, če bi ZZZ ne bila že tako zasludrana... Vrzimo na stran razna delavska kulturnobojna gesla, ki so le cepila našo skupno silo. Pustimo sramotno »farsko« gonjilo! Opustimo surovo geslo stisnjene pesti... Delavstvo je razdiračev sito. Sito je lažnivih gesel. Proč hoče od kulturnobojnih fraz in kulturne »profitarke« gonje. Na naše sestanke prihajajo že tudi delavci, ki so bili še do včeraj markisti, tudi taki, ki so bili še nedavno narodni socialisti, tudi pravi borbi iz njihovih vrst. Sedaj šele prav gledajo in vidijo, da so bili vami sami in da so sami nehoti druge varali. Prestopajo v ZZZ in ZZZ jih sprejema... Naši delavci postajajo neozkosrčni, tako postaja tudi z njimi ZZZ. Organizacija celega stanu podira stare, med seboj razpre pokrete, podira pa tudi nujno staro ozkosrčno zaplankanost, ki je delavstvo nesmiselno ločila v razdrt tabore!...« — Kakor je iz tega razvidno, ne bo kmalu ne socialistov, ne narodnih socialistov, ne krščanskih socialcev, marveč na vsej črti samo Križmanovi.

Francoski nakupi bombnikov v Ameriki

Pariz, 14. febr. AA. Iz poučenega vira se je izvedelo, da je Francija sklenila pogodbo za nakup 115 lahkih bombnikov pri neki ameriški tvrdki v Baltimoru.

Borzna poročila.

Curib, 14. februarja. Beograd 10. Pariz 11.6825. London 20.6725. New York 44.125. Bruselj 74.425. Milan 23.21. Amsterdam 236.50. Berlin 177. Praga 15.14. Varšava 83.37. Bukarešta 3.37.

— **Trije gozdni požari.** V soboto je nedanoma izbruhnil požar v gozdu na tako zvanem žrebļevjem hribu nad Trbovljami. Zanetili so ga najbrže otroci. Tukajšnji gasilci so bili takoj alarmirani in ko so prispeli na požarišče, se jim je s smotnim manevriranjem posrečilo požar hitro omejiti in popolnoma pogasiti predno je pričelo goreti v višjem predelu, kjer so mladi nasadi smrek in bi nastala velika škoda. Istega dne ob 19. uri pa je izbruhnil ogenj v Rečju 2, kjer je gorel gozd. Tudi tukaj so gasilci že precej razširjen ogenj kmalu pogasili. V nedeljo 12. t. m. ob 15. uri pa je začelo goreti v gozdu na Bukovigori. Gorelo je nizdol od vrha proti električnemu daljnovodu, ki je bil že resno ogrožen, a se je gasilec posrečilo požar še preje lokalizirati in pogasiti predno je ogenj dospel do napeljave. Tu se pač najbolj vidi, kako vzorno funkcionira naša gasilska služba, zato našim gasilec-
vše priznanje.